

ANKARA ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ FAKÜLTESİ

SINIF ÖĞRETMENLİĞİ BÖLÜMÜ

ÇOCUK EDEBİYATI

DERSİ YÖNERGESİ

Dersin Kodu: ASÖ 204

Dersin Kredisi: 2-0-2

<u>Dersi Veren Öğretim Üyesi</u>	Doç. Dr. Canan ASLAN
<u>İletişim</u>	AÜ Eğitim Bilimleri Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimleri Eğitimi Bölümü Cebeci/Ankara Tel : 0 312 363 33 50 Faks: 0 312 363 61 45 Oda No : 5207 EImek : cananmetinaslan@hotmail.com caslan@education.ankara.edu.tr
<u>Dersin Türü</u>	Zorunlu

Dersin Tanımı

Edebiyat; olay, düş, düşünce, duygu, tasarı ve imgelerin dil aracılığıyla biçimlendirilmesi sanatıdır. Bu söylenenlerin sanatlı bir biçimde anlatılmasıdır. Edebiyat; insanın kendisiyle, başkalarıyla, doğayla ve toplumla çatışmalarını yansıtır. Bu yolla da insana sevmeye, acıma, güzellikler karşısında duygulanma ve heyecanlanmayı öğretmede önemli bir görev üstlenir. İnsanın iç dünyasını insan sevgisiyle, yaşama sevgisiyle, barış, kardeşlik, paylaşma, yardımlaşma, hoşgörü, dayanışma, dürüstlük, dostluk gibi evrensel değer ve sevgilerle yumuşatır. İnsan; kendisini, diğer insanları, çevresini ve yaşam gerçekliğini yazınsal ürünler aracılığıyla öğrenir. Kısaca tüm sanatlar gibi edebiyatın da amacı yaşamı tanıtmak, kolaylaştırmak ve güzel kılmaktır.

Çocuk edebiyatı da edebiyatın bir parçasıdır; çocuğu yetişkin edebiyatıyla yüzleşmeye ve baş etmeye hazırlayan, onların çeşitli gelişimlerine katkıda bulunan, duygu ve düşünce dünyalarını zenginleştiren, beğenilerini eğiten bir geçiş edebiyatıdır.

Çocuk edebiyatının en temel işlevi çocuklara okuma sevgisi ve alışkanlığı kazandırmaktır. Bunu başarabilen kitaplar, çocuğun bilişsel, duygusal, devinışsel, kişilik ve toplumsal gelişimine de önemli katkılar sağlar. Bu nedenle çocukların erken yaşlardan başlayarak nitelikli çocuk edebiyatı ürünleriyle buluşturulması bir zorunluluktur.

Dersin Amaçları

Bu derse ilişkin öğretme-öğrenme etkinlikleri sonucunda, öğrencilerin aşağıda belirtilen davranışları kazanması beklenmektedir:

- Çocuk edebiyatı dersinde geçen başlıca kavramların anlamlarını bilme, açıklama,
- Çocuk edebiyatı ile ilgili kaynakları tanıma,
- Okuma kültürü edinme sürecinde nitelikli çocuk edebiyatı yapıtlarının rolünü ve işlevini bilme,
- Nitelikli çocuk edebiyatı yapıtlarının çocuğun gelişimindeki rolünü ve işlevini bilme,
- Dünyadaki ve ülkemizdeki çocuk edebiyatının gelişimini genel çizgileriyle bilme ve değerlendirme,
- Çocuklarda okuma alışkanlığını kökleştirmek için aileye, öğretmene, okula ve kurumlara düşen görevleri açıklama,
- Çocukların yaş ve gelişim düzeylerine göre okuma eğilimlerini belirleme,
- Çocuk edebiyatı türlerini (masal, fabl, efsane, destan, öykü, roman, şiir) genel özellikleriyle açıklama,
- Çocuk edebiyatı ürünlerinden her birinin çocuğun eğitimine olan katkısını açıklama,
- Nitelikli çocuk edebiyatı ürünlerinde bulunması gereken dış yapı (bişimsel) özelliklerini açıklama,
- Nitelikli çocuk edebiyatı ürünlerinde bulunması gereken iç yapı (içerik) özelliklerini açıklama,
- Nitelikli çocuk edebiyatı ürünlerinin dayanması gereken eğitsel ilkeleri açıklama,
- Türk ve dünya çocuk edebiyatındaki başarılı çocuk kitaplarını tanıma, bunlardan bazılarını edinin okuma,
- Bir ya da iki çocuk kitabını iç-dış yapı ölçütlerine ve eğitsel ilkelere uygunluğu açısından inceleme / değerlendirme,
- Bir ya da iki çocuk kitabını iç-dış yapı ölçütlerine ve eğitsel ilkelere uygunluğu açısından karşılaştırma / değerlendirme.

<p><u>Ders Süresince Öğrencilerden Beklenen Sorumluluklar</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Derse devam etmek, (Bu konuda asla ödün verilmeyecektir.) • Öğretme - öğrenme etkinliklerindeki tartışma ve değerlendirmelere katılmak, • Öğretme - öğrenme etkinliklerinin yararlı olabilmesi için önerilen kaynakları okuyup inceleyerek derse hazırlıklı gelmek, • Bir ya da iki çocuk kitabını iç-dış yapı ölçütleri, çocuk edebiyatının temel öğeleri ve eğitsel ilkeler bakımından incelemek ve inceleme sonuçlarını verilen süre içinde sınıfta sözlü olarak sunmak, • Bu sunuyu, sınıfta yapılan eleştiriler doğrultusunda düzenleyerek yazılı bir rapor biçiminde hazırlamak ve önceden saptanan tarihte ilgili öğretim üyesine teslim etmek.
<p><u>Derste Kullanılacak Yöntem ve Teknikler</u></p>	<p>Anlatım, Soru-Yanıt, Tartışma, Grup Çalışmaları, Beyin Fırtınası, Ödeve Dayalı Çalışmalar vb.</p>
<p><u>Dersin Değerlendirmesi</u></p>	<p>Ara Sınav Dönem Sonu Sınavı Sözlü Sunular Yazılı Raporlar Dönem İçi Diğer Etkinlikler.</p>
<p><u>Öncelikli Kaynaklar</u></p>	<p>Altunya, H. (2012) Türk Çocuk Edebiyatı Kaynakçası. Ankara: Ankara Üniversitesi Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Uygulama ve Araştırma Merkezi Yayını.</p> <p>Aslan, C. (2007) “Yazınsal Nitelikli Çocuk Kitaplarının Çocuğun Okuduğunu Anlama ve Yazılı Anlatım Becerilerine Etkisi”. Eğitim Araştırmaları (Eurasian Journal of Educational Research). 27: 15-29.</p> <p>Aslan, C. (2006) “Yaşam Gerçekliğinin Sunuluşu Bakımından Rıfat Ilgaz’ın Çocuk Kitapları”. Eğitim-Bilim-Toplum. 15 (4): 4-15.</p> <p>Aslan, C. (2006) “Türk Çocuk Yazınında Çocuk-Yetişkin Çatışmasının Yer Aldığı Kimi Yapıtların İncelenmesi”. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi. 39 (2): 193-216.</p> <p>Aslan, C. (2007) “Yazınsal Çocuk Kitaplarının Çocuğun Anadili Gelişimine Katkısı”. Dil ve Yaratıcılık Dergisi. 1 (1): 32-46.</p> <p>Aslan, C. (2012) “Çocuk Edebiyatı Yapıtlarında Karakter Çerçevesinin Oluşturulmasında Cinsiyet Rollerinin Sunuluşu” III. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu (Bildiriler ve Atölye Çalışmaları), Ankara: Ankara Üniversitesi Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Uygulama ve Araştırma Merkezi Yayını, Yayın No: 4: 691-704.</p> <p>Aslan, C. ve Neydim, N. (2007) İlköğretimde Çocuk Edebiyatı. S. Sever, S. Dilidüzgün, N. Neydim ve C. Aslan (Ed. Z. Güneş), “Dünyada ve Türkiye’de Çocuk Edebiyatının Tarihsel Gelişimi” 3. Ünite, s. 65- 91. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayını.</p>

Aslan, C. (2007) **İlköğretimde Çocuk Edebiyatı**. S. Sever, S. Dilidüzgün, N. Neydim ve C. Aslan (Ed. Z. Güneş), “Çocuk Edebiyatı Ürünleriyle Kurgulanmış Türkçe Öğretimi” 7. Ünite, s. 163-186. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayını.

Aslan, C. (2007) “Yaşam Gerçekliğinin Çocuklara İletilmesi Bakımından ‘100 Temel Eser’deki Öyküler Üzerine Bir Çözümleme”. **4. Uluslararası Çocuk ve İletişim Kongresi**. İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi, Türkiye, 22-24 Ekim.

Aslan, C. (2007) “Rıfat Ilgaz’ın Çocuk Kitaplarındaki İletilerin Temel Yönelimleri” **Rıfat Ilgaz Sempozyumu**, Ankara Üniversitesi Kastamonu Meslek Yüksekokulu, 10-12 Mayıs, 2006. İstanbul: Çınar Yayıncılık, s. 347-360.

Aslan, C. (2007) “Yazınsal Nitelikli Çocuk Kitaplarının Çocuğun Gelişim Sürecindeki Yeri” **II. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu (Gelişmeler, Sorunlar ve Çözüm Önerileri)**, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayını, Yayın No: 203: 189-200.

Aslan, C. (2007) “Ayla Çınaroğlu’nun ‘Mago’ Adlı Kitabının Yazınsallık ve Çocuğa Görelik Açısından İncelenmesi” **III. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Yaşayan Yazarlar Sempozyum Dizisi: Çocuk ve Gençlik Edebiyatında Ayla Çınaroğlu Sempozyumu**, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi, 17-19 Ekim

Karaman Kepenekçi, Y. ve Aslan, C. (2011). **Okul Öncesi Döneme Seslenen Kitaplarda Çocuk Hakları**. Ankara: Ankara Üniversitesi Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Uygulama ve Araştırma Merkezi Yayını.

Neydim, N. (2003) **Çocuk ve Edebiyat**. İstanbul: Bu Yayınevi.

Oğuzkan, A. F. (2000) **Çocuk Edebiyatı**. Ankara: Anı Yayıncılık.

Sever, S. (2008) **Çocuk ve Edebiyat**. İzmir: Tudem Yayıncılık.